

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)
den 16 september 2004*

I mål T-274/01,

Valmont Nederland BV, Maarheeze (Nederländerna), företrätt av advokaterna
A. Van Landuyt, A. Prompers och G. Van de Wal,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av G. Rozet och
H. Speyart, därefter av G. Rozet och H. Van Vliet, samtliga i egenskap av ombud,
med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2002/142/EG av
den 18 juli 2001 om det stöd som Nederländerna har genomfört till förmån för
Valmont Nederland BV (EGT L 48, 2002, s. 20),

* Rättegångspråk: nederländska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden H. Legal samt domarna V. Tiili, A.W.H. Meij, M. Vilaras och N.J. Forwood,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Plingers,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 19 februari 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 I artikel 87.1 EG stadgas att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna, om inte annat föreskrivs i fördraget.
- 2 Kommissionens meddelande 97/C 209/03 om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader offentliggjordes den 10 juli 1997 i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT C 209, s. 3) (nedan kallat meddelandet om försäljning av mark).

- 3 Punkt I i meddelandet är bland annat ägnad åt att klargöra kommissionens praxis inom området för undersökning av statliga myndigheters markförsäljning, att begränsa det antal transaktioner som måste undersökas med hänsyn till artiklarna 87 EG och 88 EG och att i detta syfte ge medlemsstaterna rekommendationer avseende förfarandet.

- 4 I punkt II.1 i meddelandet, rubricerad "Överlåtelse genom villkorslöst anbudsförfarande", anges bland annat att "[e]n överlåtelse av mark ... efter ett vederbörligen offentliggjort, öppet och villkorslöst anbudsförfarande (av auktionstyp), där det bästa eller det enda anbudet antas, ... per definition [utgör] en försäljning till marknadspris och innefattar följaktligen inte statligt stöd".

- 5 I punkt II.2 i meddelandet, rubricerad "Överlåtelse utan villkorslöst anbudsförfarande", anges bland annat följande:

"Om offentliga myndigheter avser att inte använda förfarandet som beskrivs under [II.1], bör en oberoende värdering genomföras av en eller flera oberoende värderingsmän före förhandlingarna om överlåtelsen för att fastställa marknadsvärdet på grundval av allmänt accepterade marknadsindikatorer och värderingsstandarder. Det marknadspris som sålunda fastställts är det lägsta anskaffningspris som kan avtalas utan att statligt stöd beviljas."

- 6 I punkt II.3, rubricerad "Anmälningsplikt", i meddelandet om försäljning av mark anges i huvudsak att medlemsstaterna skall, utan att detta påverkar tillämpningen av regeln om försumbart stöd, anmäla samtliga transaktioner som inte genomförts i enlighet med något av de förfaranden som beskrivs i punkterna II.1 och II.2 till kommissionen för att göra det möjligt för kommissionen att fastställa om statligt stöd förekommer.

Bakgrund till tvisten

- 7 Valmont Nederland BV (nedan kallat Valmont) är ett bolag bildat enligt nederländsk lag med säte i Maarheeze (Nederländerna), i Noord-Brabant. Det efterträdde bolaget Nolte Mastenfabriek BV, vilket hade förvärvats av Valmonts moderbolag Valmont Industries Inc. år 1991.
- 8 Den 1 juli 1993 tecknade kommunen Maarheeze (nedan kallad Maarheeze) och Nolte Mastenfabriek BV ett preliminärt köpeavtal om dels försäljning av Maarheeze, dels förvärv av Nolte Mastenfabriek BV av obebyggd industrimark med en yta på ungefär tre hektar. I avtalet fastställdes ett försäljningspris exklusive mervärdesskatt på 900 000 nederländska floriner (NLG), det vill säga ungefär 408 402 euro.
- 9 Transaktionen fullgjordes genom att ett köpekontrakt undertecknades den 8 februari 1994. Försäljningspriset exklusive mervärdesskatt fastställdes i överensstämmelse med det preliminära köpeavtalet av den 1 juli 1993, baserat på ett pris på 30 NLG/m² (ungefär 13,61 euro/m²).
- 10 På våren år 1998 uppgavs i artiklar i nederländsk press att vissa kommuner i Noord-Brabant otillbörligen hade använt bidrag från de regionala myndigheterna till att söka locka företag till området. Maarheeze skulle ha mottagit ett sådant bidrag och använt det på ett sätt som gjorde det möjligt för den att sälja mark till ett pris som understeg marknadsvärdet.
- 11 Genom en skrivelse av den 1 april 1998 anmodade kommissionen de nederländska myndigheterna att lämna upplysningar i frågan.

- 12 Genom skrivelse av den 2 juli 1998 meddelade de nederländska myndigheterna kommissionen att de avsåg att tillsända denna ett expertutlåtande, i vilket priset på vissa av tomterna i fråga fastställdes för den tidpunkt då de hade sålts.
- 13 Genom skrivelse av den 19 januari 1999 tillsände de nederländska myndigheterna kommissionen en kopia av ett utlåtande av den 4 december 1998, vilket hade upprättats för deras räkning av en oberoende värderingsman, Laureijssen, från konsultbolaget Laureijssen & Brocken (nedan kallat Laureijssenutlåtandet). I utlåtandet, vilket gällde två tomter som sålts av olika kommuner till olika företag, uppskattades priset per kvadratmeter år 1993, för den mark som sålts till Valmont, till 42,50 NLG (ungefär 19,29 euro).
- 14 Genom skrivelse av den 7 november 2000 underrättade kommissionen de nederländska myndigheterna om sitt beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG. Den angav i beslutet att markförsäljningen samt det därpå följande anläggandet av en parkeringsplats på en del av marken, vilket hade finansierats av Maarheeze med ett belopp som uppgick till 250 000 NLG (ungefär 113 445 euro), föreföll inbegripa statligt stöd. Kommissionen betvivlade dessutom att stödet uppfyllde de villkor som ställs för att det skall kunna fastställas som förenligt med den gemensamma marknaden.
- 15 Genom skrivelse av den 12 december 2000 sände de nederländska myndigheterna sina synpunkter till kommissionen, tillsammans med följande dokument:
- Ett utlåtande av den 4 oktober 1994, upprättat för Valmonts räkning av en oberoende värderingsman, Schekkerman, från konsultbolaget Troostwijk (nedan kallat Troostwijkutlåtandet), i vilket försäljningspriset för marken uppskattades till 1 050 000 NLG (ungefär 476 000 euro) år 1994.

- En skrivelse av den 28 november 2000 från samme värderingsman avseende avvikelser mellan de uppskattningar som fastställts i Laureijssen- respektive Troostwijkutlåtandena (nedan kallad skrivelsen från Troostwijk).

  - Tre skrivelser av den 6 och den 7 oktober 2000 från andra företag än Valmont, vilka uppger att de på olika grunder, utan motprestation, använder Valmonts parkeringsplats.
- 16 Genom kommissionens meddelande 2001/C 37/08 av den 3 februari 2001, med en uppmaning enligt artikel 88.2 EG att inkomma med synpunkter (EGT C 37, s. 44), kom skrivelsen av den 7 november 2000, i vilken de nederländska myndigheterna underrättades om beslutet att inleda ett formellt granskningsförfarande, till berörda parter kännedom.
- 17 Genom skrivelser av den 20 februari och den 5 mars 2001 översände Valmonts ombud företagets synpunkter till kommissionen.
- 18 Den 18 juli 2001 antog kommissionen sitt beslut 2002/142/EG om det stöd som Nederländerna har genomfört till förmån för Valmont Nederland BV (EGT L 48, 2002, s. 20) (nedan kallat det omtvistade beslutet).
- 19 I artikel 1 i det omtvistade beslutet anges att markförsäljningen och anläggandet av en parkeringsplats innehåller inslag av statligt stöd till förmån för Valmont, uppgående till 375 000 NLG (ungefär 170 168 euro) respektive 125 000 NLG (ungefär 56 723 euro).

- 20 I det omtvistade beslutet anges även att dessa stödsinslag är oförenliga med den gemensamma marknaden (artikel 2), och Nederländerna åläggs att dels vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att återkräva stödet från stödmottagaren (artikel 3), dels underrätta kommissionen om dessa åtgärder (artikel 4).

Förfarandet och parternas yrkanden

- 21 Valmont har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 22 oktober 2001.
- 22 Målet tilldelades inledningsvis första avdelningen i utökad sammansättning och därefter fjärde avdelningen i utökad sammansättning, sedan referenten kommit att tillhöra fjärde avdelningen på grund av den ändrade sammansättningen av förstainstansrättens avdelningar som gäller från den 1 oktober 2003.
- 23 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet. Den anmodade även parterna att, i enlighet med artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler, besvara skriftliga frågor samt förete handlingar. Parterna efterkom denna anmodan inom utsatt tid.
- 24 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid förhandlingen den 19 februari 2004.

25 Valmont har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och
- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

26 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogilla talan, och
- förplikta Valmont att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

27 Valmont har till stöd för sina yrkanden anfört sex grunder.

28 Enligt den första grunden har artikel 87.1 EG tillämpats felaktigt genom att markförsäljningen inte innebar någon fördel. Enligt den andra grunden har artikel 87.1 EG tillämpats felaktigt genom att markförsäljningen och anläggandet av parkeringsplatsen inte påverkade handeln och heller inte förändrade konkurrenssituationen. Enligt den tredje grunden har, i huvudsak, det administrativa

förfarandet genomförts på ett felaktigt sätt och Valmonts processuella rättigheter åsidosatts. Enligt den fjärde grunden har, i huvudsak, artikel 87.1 EG tillämpats felaktigt genom att kommissionen på grundval av ett expertutlåtande utan bevisvärde drog slutsatsen att markförsäljningen innebar en fördel. Enligt den femte grunden har, i huvudsak, artikel 87.1 EG tillämpats felaktigt genom att anläggandet av parkeringsplatsen inte innebar någon fördel. Enligt den sjätte grunden har, i huvudsak, de tillämpliga bestämmelserna om återkrav av statligt stöd och om preskription åsidosatts.

- 29 Den första och den fjärde av de grunder som Valmont har anfört utgör i huvudsak en och samma grund, enligt vilken artikel 87.1 EG har tillämpats felaktigt genom att markförsäljningen inte innebar någon fördel, och denna skall prövas först. Därefter skall den femte grund som har anförts av Valmont prövas, enligt vilken artikel 87.1 EG har tillämpats felaktigt genom att anläggandet av parkeringsplatsen inte innebar någon fördel.

Huruvida artikel 87.1 EG har tillämpats felaktigt genom att markförsäljningen inte innebar någon fördel

- 30 Enligt Valmont tillämpade kommissionen meddelandet om försäljning av mark på ett felaktigt sätt, den använde Laureijssenutlåtandet felaktigt och den gjorde en uppenbar felbedömning av transaktionen.
- 31 Argumentationen avseende kommissionens användning av Laureijssenutlåtandet skall först prövas.

Parternas argument

- 32 Valmont har, för det första, anfört att kommissionen grundade sig på Laureijssen-utlåtandet, vilket hade upprättats på begäran av de nederländska myndigheterna vid slutet av den preliminära granskningsfasen år 1998, trots att utlåtandet var motsägelsefullt. Valmont har avseende marken i fråga bland annat gjort gällande att slutsatsen i utlåtandet, att marknadspriset var 42,50 NLG/m², hade dragits utan någon rationell argumentation, och att kommissionen anslöt sig till denna slutsats utan någon seriös granskning.
- 33 För det andra bortsåg kommissionen från det relevanta Troostwijkutlåtandet, vilket hade upprättats år 1994 på begäran av Valmont i syfte att erhålla banklån. Kommissionen bortsåg dessutom kategoriskt från skrivelsen från Troostwijk.
- 34 Kommissionen har svarat att Valmont i sin argumentation har bortsett från den omständigheten att kommissionen, som vid en granskning enligt artikel 87.1 EG av en statlig myndighets försäljning av mark inte är kvalificerad att själv uppskatta priset på en sådan egendom, grundar sig på de objektiva kriterier som anges i meddelandet om försäljning av mark. I synnerhet ankommer det, inom ramen för det förfarande som beskrivs i punkt II.2 i meddelandet, på en värderingsman att beakta samtliga relevanta ekonomiska omständigheter. Då denne värderingsman är kvalificerad och oberoende i den mening som avses i nämnda punkt och inget allvarligt metodiskt misstag kan utläsas av utlåtandet, hade kommissionen rätt att sluta sig till de slutsatser som drogs däri.
- 35 I förevarande fall kunde kommissionen grunda sig på Laureijssenutlåtandet, vilket hade upprättats efter det att transaktionen ägt rum, men med anledning av det administrativa förfarandet. För det första uppvisade värderingsmannen de kvalifikationer avseende kompetens och oberoende som krävs enligt punkt II.2 a andra–fjärde styckena i meddelandet om försäljning av mark. Vidare var det

uppdrag som hade anförtrotts honom, att uppskatta markpriset vid tiden för transaktionen, i överensstämmelse med punkt II.2 a femte stycket i meddelandet. Hans arbetsmetoder var även adekvata, bland annat genom att han besökt platsen. Till sist visar en noggrann granskning av Laureijssenutlåtandet att värderingsmannen ägnade den uppmärksamhet som fordras åt samtliga relevanta omständigheter och att slutligen dessa omständigheter korrekt beaktades vid beräkningen av kvadratmeterpriset för marken.

- 36 Kommissionen hade vidare rätt att bortse från Troostwijkutlåtandet och skrivelsen från Troostwijk, eftersom den uppskattning som gjordes i dessa dokument avsåg den bebyggda mark som Valmont kunde sälja och inte den obebyggda mark som bolaget hade förvärvat.

Förstainstansrättens bedömning

- 37 Begreppet statligt stöd är av juridisk beskaffenhet och skall tolkas utifrån objektiva kriterier. Av denna anledning skall gemenskapsdomstolarna, i princip och med beaktande av såväl de konkreta omständigheterna i målet som den tekniska eller komplicerade karaktären av de bedömningar som kommissionen har gjort, utöva en fullständig kontroll i frågor som avser huruvida en åtgärd faller inom tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG (domstolens dom av den 16 maj 2000 i mål C-83/98 P, Frankrike mot Ladbroke Racing och kommissionen, REG 2000, s. I-3271, punkt 25, och förstainstansrättens dom av den 17 oktober 2002 i mål T-98/00, Linde mot kommissionen, REG 2002, s. II-3961, punkt 40). Undantag från denna princip görs emellertid när det rör sig om komplicerade ekonomiska bedömningar, varvid domstolsprövningen begränsas (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, punkt 11, och av den 8 maj 2003 i de förenade målen C-328/99 och C-399/00, Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen, REG 2003, s. I-4035, punkt 39).

- 38 Dessutom skall lagenligheten av ett beslut av kommissionen avseende statligt stöd bedömas mot bakgrund av den information som kommissionen kunde ha tillgång till när den antog beslutet (domstolens dom av den 10 juli 1986 i mål 234/84, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2263, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 8, s. 691, och av den 11 september 2003 i mål C-197/99 P, Belgien mot kommissionen, REG 2003, s. I-8461, punkt 86).
- 39 I förevarande fall anges i artikel 1 i det omtvistade beslutet att markförsäljningen innehåller inslag av statligt stöd som uppgår till 375 000 NLG (ungefär 170 168 euro), och av skälen 15–18 i beslutet framgår att skillnaden mellan försäljningspriset för marken och det av kommissionen fastställda marknadspriset för densamma utgör statligt stöd.
- 40 För att komma till denna slutsats har kommissionen för det första påpekat att det följer av punkt II.2 i meddelandet om försäljning av mark att en medlemsstat som önskar sälja mark har möjlighet att i förväg låta den värderas av en värderingsman, varvid dennes uppskattning således utgör marknadspriset, och att om detta pris iaktas är förekomsten av statligt stöd utesluten. Kommissionen har konstaterat att de expertutlåtanden som den hade tillgång till i förevarande fall upprättades efter transaktionen (skäl 16 i det omtvistade beslutet).
- 41 Kommissionen ansåg vidare att Troostwijkutlåtandet saknade bevisvärde, men att Laureijssenutlåtandet hade bevisvärde (skäl 17 i det omtvistade beslutet).
- 42 Den har till sist anslutit sig till den slutsats som drogs i Laureijssenutlåtandet, att marknadspriset var 42,50 NLG/m² (ungefär 19,29 euro/m²), jämfört detta med försäljningspriset på 30 NLG/m² (ungefär 13,61 euro/m²) och av denna jämförelse dragit slutsatsen att det förelåg statligt stöd (skäl 18 i det omtvistade beslutet).

- 43 Det finns således skäl att pröva huruvida kommissionen utslutande grundade sig på ett utlåtande utan bevisvärde då den fastställde att försäljningspriset för marken hade inslag av statligt stöd. Denna fråga inbegriper i förevarande fall inte någon komplicerad ekonomisk bedömning och skall således bli föremål för en fullständig kontroll.
- 44 Åtgärder som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget, och som därigenom liknar en subvention, utgör förmåner i den mening som avses i artikel 87.1 EG (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 23 februari 1961 i mål 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten*, REG 1961, s. 3, s. 39, svensk specialutgåva, volym 1, s. 69, och de ovan i punkt 37 nämnda förenade målen *Italien* och *SIM 2 Multimedia* mot kommissionen, punkt 35), såsom bland annat tillhandahållande av varor eller tjänster på förmånliga villkor (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 2 februari 1988 i de förenade målen 67/85, 68/85 och 70/85, *Van der Kooy m.fl. mot kommissionen*, REG 1988, s. 219, punkterna 28 och 29, svensk specialutgåva, volym 9, s. 305, och av den 20 november 2003 i mål C-126/01, *GEMO*, inte offentliggjort i rättsfallssamlingen ännu, punkt 29).
- 45 En tillämpning av denna princip på ett offentligt organs försäljning av mark till ett företag innebär att det bland annat måste fastställas huruvida försäljningspriset inte hade kunnat erhållas av förvärvaren på normala marknadsmässiga villkor (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 mars 2002 i de förenade målen T-127/99, T-129/99 och T-148/99, *Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen*, REG 2002, s. II-1275, punkt 73, ej överklagad på denna punkt). När kommissionen i detta syfte granskar expertutlåtanden som har upprättats efter transaktionen i fråga, åligger det den att jämföra det pris som faktiskt har betalats med de priser som har angivits i de olika expertutlåtandena, och att bedöma huruvida det pris som har betalats skiljer sig så mycket från det pris som angivits i dessa utlåtanden att det finns anledning att dra slutsatsen att det föreligger en förmån (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda förenade målen *Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen*, punkt 85, ej överklagad på denna punkt). Metoden möjliggör att hänsyn tas till den osäkerhet som ett fastställande i efterhand av ett sådant marknadspris kan inbegripa.
- 46 I förevarande fall grundas, tvärtemot vad som anges i skäl 18 i det omtvistade beslutet, *Laureijssen*utlåtandets slutsats, att försäljningspriset exklusive mervärdes-

skatt skall uppskattas till 42,50 NLG/m² för år 1993, varken på en beräkning eller på en jämförelse med de priser som betalades vid andra markförsäljningar av kommunen i fråga och vid markförsäljning av andra ägare.

- 47 För det första grundar sig sifferuppgiften inte på någon explicit och kontrollerbar räkneoperation. I Laureijssenutlåtandet anges nämligen följande, i punkt 3.4 nionde och tionde styckena:

"[K]ommunen Cranendonck, tidigare Maarheeze, grundade sig även på en princip om självkostnadspris. Det fanns inte någon tomt tillgänglig på ungefär [tre hektar] som var direkt säljbar. Den mark som såldes till Valmont International BV tillhörde kommunen och inbegrep ett skogbeväxt område som var värt ungefär 2 NLG/m².

Kostnaderna för byggförberedande installations- och saneringsarbeten uppskattades av kommunen till 30 NLG/m² exklusive mervärdesskatt (vilket även motsvarar den sifferuppgift som fastställts för 'Den Engelsman'). Byggnadsplanen upprättades efter försäljningen till Valmont, nämligen den 24 augusti 1994 ..."

Därpå dras omedelbart följande slutsats, i punkt 4 i Laureijssenutlåtandet:

"[P]å grundval av ovanstående bedömningar samt jämförelser med såld och utarrenderad egendom, skall ifrågavarande fasta egendom värderas på grundval av

- a) prisindex för 1993;
- b) frånvaron av arrendekontrakt;

- c) frånvaron av eventuella tredjemansrättigheter ...;
- d) frånvaron av inteckningar och utmätningar;
- e) frånvaron av miljömässiga olägenheter, såsom mark- och luftföroreningar, omvandlade eller hindrande material som kan ha en negativ inverkan, på kort eller lång sikt, på ifrågavarande egendoms värde;
- f) med beaktande likväl av motiverade kostnadsbesparingar avseende varje egendom, enligt kommunens redogörelse,

till

försäljningsvärde genom ömsesidig överenskommelse fritt från arrende och nyttjande:

...

42,50 NLG/m² exklusive mervärdesskatt.”

48 Den ovan återgivna texten visar att Maarheeze vid fastställandet av försäljningspriset grundade sig på ett självkostnadspris på 32 NLG/m², som hade erhållits genom att värdet av marken i dess ursprungliga skogbeväxta skick (2 NLG/m²) lades till kostnaderna för byggförberedande installations- och saneringsarbeten på marken (30 NLG/m²). Detta självkostnadspris utgör således den explicita och kontrollerbara summan av objektiva sifferuppgifter. Det framgår dessutom att kostnaderna för

byggförberedande installations- och saneringsarbeten på 30 NLG/m², som utgör huvuddelen av självkostnadspriset, motsvarar den som fastställdes för hela området Den Engelsman, inom vilket den mark som såldes till Valmont är belägen, och således kan anses ha uppskattats till sitt rätta värde. Det framgår slutligen att detta självkostnadspris motiverar ett försäljningspris på 30 NLG/m², såsom värderingsmannen angav i punkt 3.4 första–tredje styckena i sitt utlåtande:

”Vi erhöll vid våra besök i kommunerna Helmond och Cranendonck [tidigare Maarheeze] viss information avseende fastställandet av det försäljningspris som tillämpades vid ifrågavarande transaktioner med E.P.M. och Valmont Nederland BV.

Kommunerna förklarade de beviljade nedsättningarna av markpriset som följer.

Av omsorg om att ge en fullständig redogörelse, vill vi inte undanhålla er detta svar. Vi anser att de givna förklaringarna kan motivera det tillämpade försäljningspriset.”

- 49 Vidare framgår det att de omständigheter som därefter uppräknas i Laureijssen-utlåtandet, liksom det marknadspris på 42,50 NLG/m² som förutsätts vara resultatet av en kombination av dessa, inte kan kontrolleras på ett objektivt sätt.
- 50 De omständigheter som anges i punkt 4 b, c, d respektive e i utlåtandet hade redan beaktats i det preliminära köpeavtalet av den 1 juli 1993 och i köpekontraktet av den 8 februari 1994. I den första av dessa handlingar anges, i punkt 1, att “[k]ommunen har låtit göra en undersökning om eventuella föroreningar i den sålda marken” och att ”denna undersökning visar att markens beskaffenhet är sådan att den lämpar sig för bebyggelse och för användning i enlighet med markplanen.” I den andra

handlingen upprepas denna slutsats, i punkt C.6, och det fastställs upprepade gånger, i punkterna C.2.1, C.2.3 och C.5, att tomtén är fri från arrendekontrakt, tredjemansrättigheter, utmätningar och in-teckningar. I avsaknad av någon som helst förklaring i Laureijssenutlå-tandet, vore det godtyckligt att bedöma att dessa omständigheters betydelse för försäljningspriset uppskattades på ett mer korrekt sätt i det sistnämnda dokumentet än vid transaktionen.

- 51 Vad därefter gäller den hänvisning som görs i punkt 4 f i Laureijssenutlå-tandet till ett beaktande av "motiverade kostnadsbesparingar avseende varje egendom", kan det konstateras att utlå-tandet förvisso faktiskt innehåller en beskrivning av motiverade kostnadsbesparingar vad gäller den andra tomtén, vilken såldes av en annan kommun än Maarheeze till ett annat företag än Valmont, och vilken skulle värderas i utlå-tandet (se punkt 13 ovan), men i utlå-tandet nämns däremot inte någon sådan omständighet vad gäller den mark som såldes av Maarheeze till Valmont.
- 52 Vid förhandlingen förklarade kommissionen att den under det administrativa förfarandet hade begärt närmare förklaringar av de nederländska myndigheterna i detta avseende, att dessa hade underlåtit att lämna sådana och att textavsnittet i fråga tveklöst hänvisade till de förklaringar som värderingsmannen hade fått av tjänstemän i Maarheeze, men som inte hade noterats i Laureijssenutlå-tandet.
- 53 Det följer av den rättspraxis som nämns i punkt 38 ovan att det är mot bakgrund av den information som kommissionen kunde ha tillgång till när den antog ett beslut avseende statligt stöd som beslutets lagenlighet skall bedömas. Av detta följer att även om det i förevarande fall är riktigt att kommissionen inte erhö-ll den ytterligare information som den efterfrågade, hade den dock utan tvivel tillgång till Laureijssenutlå-tandet, som innehöll hänvisningen i fråga, och var inte befriad från skyldigheten att bedöma bevisvärdet av denna. Förstainstansrätten kan således pröva lagenligheten av det omtvistade beslutet på denna punkt. Det är emellertid ostridigt mellan parterna att Laureijssenutlå-tandet inte förklarar vilka de "motiverade kostnadsbesparingar[na]" är avseende den mark som köptes av Valmont, och

förstainstansrätten anser att en uppgift som inte är styrkt rimligtvis inte kan anses ha bevisvärde och vara relevant när det gäller att förklara den konstaterade skillnaden på 10,5 NLG/m² mellan det självkostnadspris på 32 NLG/m² som Maarheeze stött sig på och det försäljningspris på 42,5 NLG/m² som fastställs i Laureijssenutlåtandet. Argumentet att denna hänvisning skulle kunna anses avse de förklaringar som värderingsmannen hade fått av tjänstemän i Maarheeze men som inte hade noterats i Laureijssenutlåtandet är alltför spekulativt för att kunna påverka denna bedömning.

- 54 Eftersom det framgår av kommissionens argument att det misstag den begick i detta avseende hör samman med att de upplysningar den kunde ha tillgång till var ofullständiga, skall förstainstansrätten emellertid även pröva huruvida kommissionen kan åberopa denna omständighet.
- 55 Det följer av rättspraxis att om kommissionen anser att stöd har beviljats utan att den har underrättats om detta, och stödet således är olagligt, har den bland annat rätt att förelägga den berörda medlemsstaten att lämna alla upplysningar som krävs för granskningen. Det är endast om den berörda medlemsstaten, trots föreläggandet från kommission, underlåter att lämna de upplysningar som begärts som kommissionen har rätt att fatta beslut på grundval av de uppgifter som den har tillgång till (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1990, s. I-307, svensk specialutgåva, volym 10, s. I-303, punkterna 19 och 22, och av den 13 april 1994 i de förenade målen C-324/90 och C-342/90, Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, REG 1994, s. I-1173, punkt 26).
- 56 Kommissionens behörighet att förelägga den berörda medlemsstaten att lämna upplysningar stadgas för närvarande i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88 EG] (EGT L 83, s. 1). Förordningen trädde i kraft den 16 april 1999. Den blev, i den utsträckning som den innehåller förfaranderegler, vid sitt ikraftträdande tillämplig på samtliga pågående administrativa förfaranden vid kommissionen, med undantag av de bestämmelser i den som innehåller särskilda regler i detta avseende (se, för ett motsvarande synsätt, förstainstansrättens dom av den 10 april 2003 i mål T-369/00, Département du Loiret mot kommissionen, REG 2003, s. II-1795, punkterna 50 och 51). Eftersom den preliminära fasen av granskningen hade inletts genom skrivelsen av den 1 april

1998 och det formella granskningsförfarandet hade inletts genom kommissionens beslut, vilket hade meddelats de nederländska myndigheterna genom skrivelse av den 7 november 2000 (se punkterna 11 och 14 ovan) är förordningen tillämplig i förevarande fall.

- 57 Av själva lydelsen av artikel 10 i förordning nr 659/1999 framgår att kommissionens behörighet att vända sig till den berörda medlemsstaten med, i angiven ordning, en begäran om upplysningar (artikel 10.2 och, genom hänvisning, artikel 5.1 i nämnda förordning), därefter, i förekommande fall, en påminnelse (artikel 10.2 samt, genom hänvisning, artikel 5.2 i förordningen) och, slutligen, ett föreläggande om att lämna upplysningar (artikel 10.3 i förordningen) inledningsvis kommer an på kommissionens eget val. Dessutom stadgas i artikel 10.3 i förordning nr 659/1999 bland annat att om ett beslut om föreläggande om att lämna upplysningar antas, skall i detta ”närmare anges vilka upplysningar som begärs”.
- 58 Av detta följer att kommissionen kan anta ett slutligt beslut när den bedömer att den har tillgång till alla upplysningar som behövs, och att det endast är då den bedömer att så inte är fallet som den, på det sätt som beskrivs i föregående punkt, förelägger den berörda medlemsstaten att lämna sådana upplysningar (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 55 nämnda målet Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, punkt 26, och domstolens dom av den 22 mars 2001 i mål C-17/99, Frankrike mot kommissionen, REG 2001, s. I-2481, punkt 28).
- 59 I förevarande fall har kommissionen emellertid förklarat att den hade begärt ytterligare förklaringar av de nederländska myndigheterna avseende den hänvisning som gjordes i Laureijssenutlåtandet till ”motiverade kostnadsbesparingar” gällande den mark som köptes av Valmont. Med andra ord bedömde kommissionen att de upplysningar som den förfogade över inte var tillräckliga. Den fick emellertid inte några ytterligare upplysningar och grundade slutligen det omtvistade beslutet endast på de upplysningar som den då förfogade över. Detta framgår för övrigt av det faktum att kommissionen i det omtvistade beslutet förklarade att den ”utifrån de tillgängliga uppgifterna, [kunde] förlita sig på ... [Laureijssenutlåtandet]” (skäl 18 i det omtvistade beslutet).

- 60 Det framgår emellertid varken av det omtvistade beslutet eller av handlingarna, och påstås för övrigt heller inte av kommission, att de nederländska myndigheterna någonsin ålades att genom beslut om föreläggande om att lämna upplysningar, fattat i enlighet med artikel 10.3 i förordning nr 659/1999, lämna ifrågavarande upplysningar. Eftersom kommissionen inte utnyttjade sin behörighet att förmå den berörda medlemsstaten att lämna dessa, saknar den möjlighet att motivera sitt beslut med hänvisning till att de upplysningar den förfogade över var ofullständiga (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 55 nämnda målet Tyskland och Pleuger Worthington mot kommissionen, punkterna 28 och 29).
- 61 Vad slutligen gäller den hänvisning som görs i punkt 4 a i Laureijssenutlåtandet till 1993 års prisindex, visar den inte att försäljningspriset skulle ha fastställts till 42,50 NLG/m², utan endast att priset i teorin, och under andra omständigheter, skulle ha kunnat fastställas till 50 NLG/m². Denna sistnämnda sifferuppgift skall, såsom kommissionen förklarade vid förhandlingen, inte förstås som något annat än "ett snarast artificiellt pris".
- 62 En studie av den tabell som rubricerats "Pris per m² för överlåtelse av marken exklusive mervärdesskatt", i punkt 3.2 i Laureijssenutlåtandet, visar förvisso att priset 50 NLG/m² utgjorde det teoretiska överlåtelsepris som gällde år 1993 i Maarheeze. I de bedömningar som föregår tabellen anges att de försäljningspriser som faktiskt har överenskommit i de enskilda fallen "i hög grad fastställts och/eller påverkats" av detta teoretiska överlåtelsepris, och i de "[k]ommentarer" som följer anges att detta pris, enligt värderingsmannens mening, är tillämpligt oavsett den berörda tomtens faktiska areal, eftersom "[Maarheeze] inte gör skillnad mellan små och stora tomter".
- 63 Av punkt 3.2 i Laureijssenutlåtandet kan det emellertid även utläsas att det år 1993 "rådte en tydlig recession i ekonomin ... i centrala och östra [Noord-]Brabant", att markpriserna förvisso "i allmänhet inte hade sjunkit", men också att "[d]et under sådana omständigheter givetvis förekommer en viss värdeminskning". Värderingsmannen fortsatte i icke tvetydiga ordalag som följer:

”Det är under alla förhållanden förklarligt att ett lägre försäljningspris tillämpas under icke gynnsamma ekonomiska förhållanden, i synnerhet vid försäljning av industrimark i stor skala. En snabbare avkastning på investeringen och ett förebyggande av framtida ränteförluster utgör nämligen tillräckliga skäl ur en ekonomisk synvinkel. Under de omständigheter som beskrivits kan detta dessutom få återverkningar på priset, då det rör sig om marknadsaktörer som handlar rationellt.”

- 64 En studie av Laureijssenutlåandet visar således, för det första, att ett försäljningspris som är lägre än det teoretiska priset på 50 NLG/m² var förklarligt ”under alla förhållanden” och ”i synnerhet vid försäljning ... i stor skala”, och till och med rationellt under de ekonomiska förhållanden som rådde år 1993 för en sådan transaktion som den som är i fråga i förevarande fall, för det andra, att självkostnadspriset på 32 NLG/m² var baserat på objektiva och kontrollerbara kriterier och kunde motsvara ett marknadspris och, för det tredje, att det påstådda marknadspriset på 42,50 NLG/m², som fastställdes i utlåandet, inte var grundat på summan av kontrollerbara uppgifter.
- 65 För det andra grundas sifferuppgiften 42,50 NLG/m² inte heller på en jämförelse med de priser som hade betalats vid andra markförsäljningar av den berörda kommunen eller vid markförsäljningar som gjorts av andra ägare.
- 66 Tvärtom kan man utläsa av Laureijssenutlåandet att värderingsmannen hade förhört sig om förekomsten av liknande, samtida transaktioner för en jämförelse med ifrågavarande transaktion, vilket framgår av punkt 3.1 andra och tredje styckena i utlåandet, och bedömt de transaktioner som genomförts av Maarheeze under åren 1991–1995 och undersökt de transaktioner som genomförts av andra, offentliga eller privata, ägare, men därvid kommit fram till att det var omöjligt att göra en sådan jämförelse.

- 67 En studie av den tabell som rubricerats "Sammanlagd årlig markförsäljning" i punkt 3.2 i Laureijssenutlåtandet visar således att de transaktioner som avser försäljning av industrimark, som genomförts av Maarheeze och bedömts av värderingsmannen, bortsett från den tomt på tre hektar som såldes till Valmont, har avsett tomter med en sammanlagd areal på 0,18 hektar år 1991, 0,56 hektar år 1993, 0,04 hektar år 1994 och 3,52 hektar år 1995, för övrigt utan att det går att avgöra huruvida den sistnämnda sifferuppgiften motsvarar en enda transaktion eller flera sådana, eftersom det rör sig om en sammanlagd uppgift för året. Inte heller finns det någon uppgift avseende år 1992.
- 68 Värderingsmannen har på samma sätt konstaterat i punkt 3.2 andra–sjätte styckena och sextonde–nittonde styckena, och därefter på nytt i punkt 3.3 första och tredje styckena, i Laureijssenutlåtandet, att det praktiskt taget inte hade genomförts några jämförbara transaktioner av andra ägare, vare sig allmänna eller privata. För det första hade nämligen kommunerna i Noord-Brabant ett monopol vad gällde försäljning av byggförberedd industrimark. För det andra tillämpade dessa kommuner ett annat försäljningspris för tomter av motsvarande storlek, såsom framgår av den tabell som rubricerats "Pris per m² för överlåtelse av marken exklusive mervärdesskatt", i punkt 3.2 i nämnda utlåtande, samt vid läsning av kommentarerna till tabellen.
- 69 Såsom framgår av punkt 3.2 nionde stycket i Laureijssenutlåtandet har värderingsmannen följaktligen ägnat sig åt en "bedömning ... som snarast är [grundad] på teoretiska argument", för övrigt utan att det tydligt framgår av utlåtandet vilka uppgifter som bedömningen bygger på, eftersom det därefter anges att "[försäljningar, delvis fastslagna, av tomter med en minsta storlek på [fyra hektar] har beaktats" (punkt 3.1 fjärde stycket i Laureijssenutlåtandet), att "det inte förekommit jämförbara försäljningar av tomter på mer än [fyra hektar] inom kommunen [Maarheeze] under perioden 1991 till 1995 till en bestämd köpare" (punkt 3.3 första stycket i Laureijssenutlåtandet) och att den översikt av sifferuppgifter som återges i tabellen som rubricerats "Pris per m² för överlåtelse av marken exklusive mervärdesskatt" "visar ett medelvärde för tomter på ungefär 90 000 m²", det vill säga nio hektar (punkt 3.2 i Laureijssenutlåtandet).

- 70 Uppmanad att uttala sig om Laureijssenutlåandets bevisvärde har kommissionen framfört ett flertal argument för att rättfärdiga det marknadspris på 42,50 NLG/m² som fastställs i utlåandet och förkasta det marknadspris på 32 NLG/m² som nämns däri. Emellertid är inget av dessa argument övertygande.
- 71 Kommissionen har för det första uppgivit i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor att det vanligtvis görs en helhetsbedömning i ett expertutlåtande, såsom i förevarande fall. Det förhåller sig inte desto mindre så att ett expertutlåtande inte kan anses ha bevisvärde, vare sig det avges av kommissionen eller av domstolen, annat än på grundval av dess objektiva innehåll, och att enbart ett påstående utan stöd i ett sådant dokument inte innebär att det kan fastställas att det förekommer statligt stöd. Det var för övrigt detta resonemang som kommissionen förde vid förhandlingen angående Troostwijkutlåandet. Kommissionen gjorde nämligen gällande att även om den metod för att fastställa markpriset som användes i Troostwijkutlåandet skulle anses godtagbar, enligt vilken kostnaderna för uppbyggnaden drogs av från värdet av marken i bebyggt skick (skäl 17 i det omtvistade beslutet), kvarstår det förhållandet att det i detta fall inte gjordes någon "exakt beräkning" av dessa kostnader och att sifferuppgiften på 35 NLG/m² som fastställdes i utlåandet under alla förhållanden är otillräcklig.
- 72 För det andra har kommissionen i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor, och därefter vid förhandlingen, framfört att uppräknigen i punkt 4 i Laureijssenutlåandet av de faktorer som är avgörande för marknadspriset är, om än vag, adekvat, eftersom den, såsom i förevarande fall, härrör från en oberoende och kvalificerad värderingsman. Emellertid är det så att även om kommissionen får anlita utomstående värderingsmän, vilket den för övrigt inte är skyldig att göra (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 27 februari 1997 i mål T-106/95, FFSA m.fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-229, punkt 102, och av den 16 mars 2000 i mål T-72/98, Astilleros Zamacona mot kommissionen, REG 2000, s. II-1683, punkt 55), är den inte befriad från skyldigheten att göra en bedömning av deras arbete. Det huvudsakliga och ovillkorliga ansvaret för att, med förbehåll för gemenskapsdomstolarnas kontroll, säkerställa att artikel 87 EG iakttas och att artikel 88 EG genomförs ligger nämligen på kommissionen (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 22 mars 1977 i mål 78/76, Steinike & Weinlig, REG 1977, s. 595, punkt 9, svensk specialutgåva, volym 3, s. 329, av den 21 november 1991 i mål C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires m.fl. REG 1991, s. I-5505, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 11, s. I-463, och av den 9 augusti 1994 i mål C-44/93, Namur-Les assurances du crédit, REG 1994, s. I-3829, punkt 17), och inte på nämnda värderingsman.

- 73 För det tredje har kommissionen påstått i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor att det i Laureijssenutlåtandet för övrigt pekades på faktorer som bidrog till att förklara den slutsats som drogs där. Kommissionen beaktade indirekt dessa faktorer i sin analys.
- 74 Det skall, enligt kommissionen, noteras att marken, som är belägen i omedelbar närhet till en riksväg, är lättillgänglig och försedd med modern utrustning, såsom framgår av beskrivningen i punkt 2 i Laureijssenutlåtandet. Förstainstansrätten anser emellertid att detta argument, på grund av sin allmänna och ungefärliga karaktär, i förevarande fall inte synes ensamt kunna förklara den slutsats som dras i Laureijssenutlåtandet. Även om värderingsmannen nämner dessa faktorer i sitt utlåtande, låter han för övrigt inte detta på något klart utsagt sätt påverka bedömningen eller hans slutsats avseende markens värde.
- 75 Vidare skall, enligt kommissionens åsikt, den uppgift som finns i punkt 3.2 första stycket i Laureijssenutlåtandet beaktas, enligt vilken "[m]arkpris i allmänhet fastställs genom en sammanräkning av köpvärdet eller det insatta värdet, kostnaderna för byggförberedande installations- och saneringsarbeten, arbeten med infrastruktur, planändringar, vinster, risker, etc.". Förstainstansrätten påpekar emellertid att det framgår av handlingarna att kostnaderna för byggförberedande installations- och saneringsarbeten faktiskt beaktades i punkt 3 i det preliminära köpeavtalet av den 1 juli 1993 och i punkt C.6 i köpekontraktet av den 8 februari 1994, och den erinrar om att det otvetydigt anges i Laureijssenutlåtandet att dessa kostnader, liksom det i marken insatta värdet, redan inbegripits i det självkostnadspris som Maarheeze grundade sig på vid försäljningen av marken till Valmont (se punkterna 47 och 48 ovan). Vad gäller övriga faktorer räcker det att konstatera att dessa inte undersöks i Laureijssenutlåtandet, och heller inte i det omtvistade beslutet.
- 76 För det fjärde har kommissionen i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor, och därefter vid förhandlingen, stött sig på ett dokument som ingivits på kommissionens eget initiativ, rubricerat "Förslag från [kommunfullmäktige i Maarheeze] av den 17 juni 1980", som var avsett att, bland annat, fastställa allmänna försäljningsvillkor och ett pris för försäljning av industrimark.

- 77 Även om man utgår från att detta dokument, vilket kommissionen inte hade tillgång till då den antog det omtvistade beslutet, eftersom dess svar på förstainstansrättens skriftliga frågor visar att det tillsändes kommissionen genom en skrivelse från de nederländska myndigheterna av den 15 januari 2004, skulle kunna beaktas övertygar det inte.
- 78 Dokumentet handlar förvisso om genomförandet år 1980 av en utvidgning av industriområdet Den Engelsman, inom vilket Valmont installerade sig år 1994. Avseende denna utvidgning anges i dokumentet att "[b]ruttoarealen är på +/- 2,85 hektar, och den nettoareal som skall göras tillgänglig uppgår till +/- [1,74 hektar]", varför "försäljningspriset skall fastställas till 45 NLG/m² exklusive mervärdesskatt". Det är emellertid inte ens nödvändigt att pröva huruvida ett förslag avseende en tomt som anlades fjorton år före ifrågavarande transaktion för att bemöta de "[o]lika företag etablerade i kommunen [som hade] begärt att få köpa industrimark", och vars bruttoareal för övrigt är mindre än den tomt som såldes till Valmont, är av relevans i förevarande fall, utan det räcker att ange att det inte framgår av handlingarna att ifrågavarande förslag någonsin antogs av Maarheeze.
- 79 Tvärtom innehåller det beslut som antogs av kommunfullmäktige i Maarheeze den 26 juni 1980 om allmänna villkor för försäljning av industrimark, till vilket det hänvisas i köpekontraktet av den 8 februari 1994 och vilket även ingavs vid förhandlingen, därvidlag inte någon hänvisning till något som helst försäljningspris.
- 80 För övrigt visar en studie av förslaget av den 17 juni 1980, på vilket kommissionen stöder sig, att det där hade föreskrivits att det skulle fastställas ett försäljningspris på 45 NLG/m² på grundval av ett självkostnadspris på 44,10 NLG/m² och att således Maarheezes omedelbara ekonomiska vinst på försäljningen av marken i fråga skulle begränsas till 0,90 NLG/m². Det går således inte att med hänvisning till detta dokument fastställa att den slutsats som dras i Laureijssenutlåtandet, enligt vilken ett självkostnadspris på 32 NLG/m² och ett marknadspris på 42,50 NLG/m² fastställs, medan skillnaden mellan de båda sifferuppgifterna uppgår till 10,50 NLG/m², det vill säga mer än tio gånger högre än den siffra som anges i dokumentet i fråga, är rimlig.

- 81 För det femte har kommissionen i sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor hävdad att marknadspriset 42,50 NLG/m² stöds av en rapport från det nederländska ministeriet för bostäder, fysisk planering och miljö, rubricerad "Undersökning 1993 om industrimark och om lokalisering av tillgänglig kontorsmark", som bifogats som bilaga 25 till dess svaromål. Vad gäller den mark som Valmont förvärvade, nämns däri ett pris på 47 NLG/m². Förstainstansrätten konstaterar emellertid att detta dokument, såsom det har inkommit från kommissionen i bilaga till dess inlagor, utgörs av en en sida lång allmän sammanfattning, i vilken ifrågavarande information inte nämns på något ställe.
- 82 För det sjätte har kommissionen vid förhandlingen gjort gällande att Laureijssenutlåandet var det enda relevanta dokumentet bland de expertutlåanden som den hade tillgång till, eftersom det var avsett att värdera överenskommet försäljningspris för marken, fritt från arrendekontrakt och i det skick den var vid försäljningen. Däremot hade kommissionen inte, såsom anges i skäl 17 i det omtvistade beslutet, kunnat förlita sig på Troostwijkutlåandet då detta innehöll en värdering av industriområdet i dess helhet, inräknat byggnaderna, och inte av marken såsom den hade sålts av Maarheeze, det vill säga obebyggd.
- 83 Även om kommissionen förvisso har kunnat anföra att Troostwijkutlåandet var avsett att värdera marken i bebyggt skick, dra slutsatsen att detta var inadekvat och förlita sig på Laureijssenutlåandet, vars syfte den fann överensstämma med ordalydelsen av punkt II 2 a femte stycket i meddelandet om försäljning av mark, krävdes det ändå att Laureijssenutlåandet hade bevisvärde.
- 84 Det skall vidare erinras om att kommissionen i skäl 18 i det omtvistade beslutet har bortsett från skrivelsen från Troostwijk, i vilken det bland annat angavs att den omständigheten att marken inte var helt tillgänglig från allmän väg inte hade beaktats i Laureijssenutlåandet och att detta således innehöll en övervärdering av markpriset, av det skälet att "[d]etta påstående [inte] stöds ... av några bevis", och att det "uttryckligen [anges i Laureijssenutlåandet] att utvärderarna har besökt området".

- 85 Även om det är riktigt att de uppgifter som anges i punkt 3.1 första stycket i Laureijssenutlåtandet visar att värderingsmannen faktiskt besökt platsen, är detta emellertid även fallet vad gäller författaren till Troostwijkutlåtandet, såsom framgår av första stycket i det avsnitt som rubricerats "Svar" i dennes utlåtande. Detta har för övrigt medgivits av kommissionen vid förhandlingen.
- 86 Efter att ha konstaterat att utlåtandena från Laureijssen respektive Troostwijk skiljer sig vad gäller en faktisk omständighet som inverkar på markpriset och utan att ha kännedom om omständigheter som gör att det går att fastställa att Laureijssenutlåtandet var korrekt i detta avseende och att Troostwijkutlåtandet inte var det, kunde kommissionen, som ansåg att den sistnämnda inte använde en godtagbar räknemetod och inte var anpassad på denna särskilda punkt, inte göra en helhetsbedömning och låta sig nöjas med att avfärda skrivelsen från Troostwijk som utan bevisvärde. Även om det för övrigt är riktigt att den metod som bestod i att beräkna värdet på den obebyggda marken på grundval av det värde som gällde för den bebyggda kan förefalla bristfällig, är det knappast diskutabelt att den i vart fall hade den fördelen att den helt saknade spekulativa inslag, vilket Valmont påpekade vid förhandlingen utan att bli motsagd i detta avseende.
- 87 För det sjunde har kommissionen anfört att även om självkostnadspriset 32 NLG/m² utgjorde det marknadspris som kommissionen skulle jämföra försäljningspriset på 30 NLG/m² med, är det inte desto mindre så att det skiljer 2 NLG/m² mellan dessa pris, och Maarheeze gjorde följaktligen inte någon ekonomisk vinst på transaktionen.
- 88 Detta konstaterande är emellertid inte relevant, eftersom det följer av den rättspraxis som citeras i punkt 45 ovan att det återstod även att fastställa huruvida försäljningspriset på 30 NLG/m², vilket leder till ett totalpris på 900 000 NLG, skilde sig från marknadspriset på 32 NLG/m², vilket ger ett totalpris på 960 000 NLG, så till den grad att det kan kvalificeras som statligt stöd. Med andra ord ålåg det kommissionen att med hänsyn till artikel 87.1 EG bedöma den skillnad på 6,25 procent som råder mellan sifferuppgifterna, och att på grundval därav fastställa förekomsten, eller frånvaron, av statligt stöd.

- 89 Av det som har anförts följer att Valmonts argumentation förefaller grundad. Laureijssenutlåtandet ger inte stöd för kommissionens slutsats att försäljningspriset är lägre än marknadspriset och därför innehåller inslag av statligt stöd.
- 90 Kommissionen har således gjort sig skyldig till en felaktig tillämpning av artikel 87.1 EG genom att, på grundval av ett expertutlåtande som i detta avseende saknade bevisvärde, fastställa att markförsäljningen innehöll inslag av statligt stöd.
- 91 Artikel 1 i det omtvistade beslutet skall således ogiltigförklaras i den mån det däri förklaras att markförsäljningen innehåller inslag av statligt stöd, och det saknas anledning att pröva såväl återstoden av denna grund som övriga grunder som har åberopats i detta avseende. Följaktligen skall även artiklarna 2, 3 och 4 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den mån de avser markförsäljningen.

Huruvida artikel 87.1 EG har tillämpats felaktigt genom att anläggandet av parkeringsplatsen inte innebar någon fördel

Parternas argument

- 92 Valmont har för det första gjort gällande att den information som gavs till kommissionen under det administrativa förfarandet visar att den parkeringsplats som anlades på den mark som Valmont förvärvade i Maarheeze används utan vederlag av utomstående företag. Bland denna information återfanns enligt Valmont, förutom de skrivelser från företaget som kommissionen granskade i skälen 20 och 21 i det omtvistade beslutet (se punkt 15 ovan), en skrivelse av den 6 oktober 2000, som Valmont hade mottagit från Maarheeze och som det ingivit som bilaga 6 till sin ansökan genom vilken talan anhängiggjorts.

- 93 För det andra har Valmont medgivit att kommissionen med rätta kunde fastställa, i skäl 20 i det omtvistade beslutet, att Valmont var det företag som hade störst fördel av parkeringsplatsen, men Valmont har bestridit relevansen av vissa av de omständigheter som kommissionen anförde som stöd för denna bedömning.
- 94 För det tredje har Valmont hävdatt att kommissionen, under de omständigheter som råder i förevarande fall, dels missförstod den avgörande betydelsen av förekomsten av utomstående parters möjlighet eller rättighet att använda Valmonts egen parkeringsplats, dels underlät att beakta detta i sin bedömning.
- 95 För det fjärde och sista har Valmont motsatt sig kommissionens tillvägagångssätt, som innebär att en infrastruktur, såsom parkeringsplatsen, kvalificeras som halvt allmän och att slutsatsen godtyckligt dras att hälften av den finansiering som beviljades av ett offentligt organ för anläggandet av den skall anses som en fördel.
- 96 Kommissionen har besvarat dessa argument med att den, med beaktande av de upplysningar som den hade tillgång till, bland vilka den skrivelse som Valmont ingivit som bilaga 6 d till sin ansökan, genom vilken talan anhängiggjorts, inte ingick, med rätta funnit att hälften av den finansiering som hade beviljats av Maarheeze för anläggandet av parkeringsplatsen framstod som en fördel.
- 97 För det första gjorde kommissionen inte en felbedömning av omständigheterna när den fastställde att parkeringsplatsen utgjorde en halvt allmän infrastruktur. Det framgick förvisso att denna infrastruktur inte var allmän, det vill säga fritt tillgänglig för alla, vid varje tillfälle, på samma villkor och utan förhandstillstånd, och att Valmont kunde anses ha störst fördel av den. Emellertid framgick det också att andra företag än Valmont kunde använda infrastrukturen enligt en "gentlemen's agreement", som hade ingåtts mellan Valmont och Maarheeze, och att Valmont inte med fog kunde anses vara ensam om att ha fördel av den.

- 98 Kommissionen har för det andra, i avsaknad av rättsregler som tvingar den att kvalificera sådan infrastruktur som den som avses i förevarande fall såsom helt allmän eller helt privat och med hänsyn till befintliga uppgifter som ger belägg för att den är av blandat slag, med rätta kunnat kvalificera denna som halvt allmän. Detta tillvägagångssätt var än mer befogat, då kommissionen var skyldig att exakt bestämma den fördel som ingick i den finansiering som Valmont beviljades, och en sådan bedömning i förevarande fall var direkt beroende av hur denna infrastruktur användes.
- 99 För det tredje borde Valmont, för att undvika en sådan kvalificering, ha bevisat att det inte använde infrastrukturen i fråga mer än vad det skulle ha använt en allmän parkeringsplats. Det har inte bevisats, eftersom Valmont ägde den mark på vilken parkeringsplatsen hade anlagts.
- 100 För det fjärde och sista, medför logiskt sett en kvalificering av infrastrukturen som halvt allmän att hälften av den beviljade finansieringen för anläggandet av denna utgör statligt stöd. Valmont har för övrigt inte förklarat av vilka skäl kommissionen borde ha kvalificerat en mindre del av finansieringen som en fördel.

Förstainstansrättens bedömning

- 101 Före prövningen av grunden skall den skrivelse som bifogats som bilaga 6 d till ansökan, genom vilken talan anhängiggjorts, lämnas utan avseende. Denna skrivelse som Maarheeze sände till Valmont har av det sistnämnda förklarats ingå bland de dokument som de nederländska myndigheterna skulle ha bifogat de synpunkter de ingav till kommissionen under det formella granskningsförfarandet den 12 december 2000.

- 102 Såsom det erinrades om i punkt 38 ovan, skall nämligen lagenligheten av ett beslut av kommissionen om statligt stöd bedömas mot bakgrund av den information som kommissionen kunde ha tillgång till när den antog beslutet. Såsom kommissionen med rätta har påpekat får denna princip till följd att även om ingenting hindrar sökanden från att till stöd för sin talan om ogiltigförklaring av ett sådant beslut anföra en rättslig grund som den inte, i egenskap av berörd part, har anfört under det formella granskningsförfarandet, kan denne däremot inte åberopa faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till och som sökanden inte har upplyst kommissionen om under granskningsförfarandet (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 oktober 1999 i mål T-110/97, Kneissl Dachstein mot kommissionen, REG 1999, s. II-2881, punkt 102, och i mål T-123/97, Salomon mot kommissionen, REG 1999, s. II-2925, punkt 55).
- 103 I förevarande fall har kommissionen hävdat i sitt svaromål att skrivelsen i fråga inte hade ingivits under det administrativa förfarandet, och Valmont har replikerat att det dels har rätt att åberopa varje faktisk omständighet inför domstol, även sådana som kommissionen inte känt till och som det inte upplyst kommissionen om, dels att detta dokument hur det än förhöll sig inte innehöll någon information som inte redan hade omnämnts i de skrivelser från företag som nämns i punkt 15 ovan.
- 104 Med hänsyn till den fasta rättspraxis som refereras i punkterna 38 och 102 ovan, är det uppenbart att den första av dessa invändningar helt saknar rättslig grund. Vad gäller den andra invändningen, påpekar förstainstansrätten att även om skrivelsen i fråga förvisso innehåller faktisk information som de nederländska myndigheterna upplyst kommissionen om, innehåller den dessutom ny faktisk information, såsom kommissionen för övrigt har påpekat i sitt svar på en skriftlig fråga från förstainstansrätten, utan att motsägas på denna punkt. Denna skrivelse skall således lämnas utan avseende, eftersom den inte uppfyller villkoren för att kunna åberopas inom ramen för domstolsprövningen.
- 105 I sak anges i artikel 1 i det omtvistade beslutet att anläggandet av parkeringsplatsen innehåller inslag av statligt stöd som uppgår till 125 000 NLG (56 723 euro), och av skälen 20–22 i det omtvistade beslutet framgår att hälften av den finansiering som beviljats för detta ändamål därvid har kvalificerats som statligt stöd.

- 106 Kommissionen har i detta avseende fört ett resonemang som är uppdelat i tre delar.
- 107 Den har för det första bedömt att parkeringsplatsen inte kunde anses vara allmän, eftersom Valmont hade störst fördel av den, såsom framgick av den samling indicier som utgjordes av företagets juridiska ställning som ägare till parkeringsplatsen, det faktum att företaget med all säkerhet var den främste användaren av parkeringsplatsen, det faktum att det under alla omständigheter ålåg företaget att investera de anläggningskostnader som var nödvändiga för dess kommersiella verksamhet och, för övrigt, det faktum att det stängsel som omgav parkeringsplatsen inte gav förbipasserande intryck av att det rörde sig om en allmän infrastruktur (skäl 20 i det omtvistade beslutet). Kommissionen har bland annat tillfogat att den "gentlemen's agreement" som enligt de nederländska myndigheterna och Valmont hade ingåtts mellan det sistnämnda företaget och Maarheeze för att parkeringsplatsen skulle användas allmänt, inte räckte för att fastställa att infrastrukturen var av allmän karaktär.
- 108 Kommissionen ansåg vidare att parkeringsplatsen skulle anses halvt allmän på grund av, för det första, att den faktiskt användes, regelbundet och avgiftsfritt, av utomstående företag, vilket framgick av de skrivelser från företag som nämns i punkt 15 ovan, för det andra, att den potentiellt var tillgänglig för andra företag och, för det tredje, att denna situations varaktighet, vilken var resultatet av den "gentlemen's agreement" som ingåtts mellan Valmont och Maarheeze, säkerställdes genom Maarheezes befogenheter utifrån den kommunala stadsplanen (skäl 21 i det omtvistade beslutet).
- 109 Med hänsyn till dessa omständigheter har kommissionen slutligen angivit att den ansåg att hälften av anläggningskostnaderna för parkeringsplatsen vara normala driftskostnader, att Maarheeze genom att finansiera hela anläggningskostnaden hade gynnat Valmont, och att en fördel kunde fastställas som i huvudsak uppgick till hälften av finansieringen i fråga (skäl 22 i det omtvistade beslutet).

- 110 Såsom Valmont har hävdad är kommissionens resonemang, då den kvalificerar hälften av finansieringen i fråga som statligt stöd, felaktigt.
- 111 Med beaktande av de argument i vilka kommissionen vid förhandlingen på nytt tog upp vissa av skälen i sitt eget beslut, skall förstainstansrätten först fastställa vilken bedömning kommissionen gjorde i det omtvistade beslutet av de faktiska omständigheterna i förevarande fall, såsom dessa framgick av tillgängliga upplysningar och, därefter, pröva de slutsatser som kommissionen dragit i det omtvistade beslutet av denna bedömning, avseende den rättsliga kvalificeringen av de faktiska omständigheterna.

— Bedömningen av de faktiska omständigheterna

- 112 Det ankommer på förstainstansrätten att, när en talan om ogiltigförklaring har anhängiggjorts vid den, själv tolka rättsakten, bland annat då den institution som har antagit rättsakten givit förtydliganden avseende hur skälen i rättsakten skall förstås, såsom i förevarande fall (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 2 oktober 2003 i mål C-194/99 P, Thyssen Stahl mot kommissionen, REG 2003, s. I-10821, punkterna 55 och 56, vilken efter överklagande fastställde förstainstansrättens dom av den 11 mars 1999 i mål T-141/94, Thyssen Stahl mot kommissionen, REG 1999, s. II-347, punkt 392).
- 113 Förstainstansrätten påpekar att kommissionen i förevarande fall, i skäl 21 i det omtvistade beslutet, konstaterade att andra företag än Valmont i vissa fall hade, och i andra fall kunde få, oavbrutet och avgiftsfritt tillträde till parkeringsplatsen. Den godtog även de klaganden som gjordes av de nederländska myndigheterna, omnämnda i skäl 13 i det omtvistade beslutet, avseende en "gentlemen's agreement" mellan Maarheeze och Valmont, med iakttagelsen att Maarheeze "kan ... se till att dess 'gentlemen's agreement' med Valmont efterlevs och att marken används som parkeringsplats genom [dess] befogenheter utifrån den kommunala stadsplanen".

- 114 En granskning av handlingarna i målet, i synnerhet dem som kommissionen i sina svar på de frågor som ställdes vid förhandlingen uppgav att den hade baserat sig på, leder till bedömningen att dessa överväganden inte är felaktiga.
- 115 Vid en studie av de skrivelser från företag som omnämns i punkt 15 ovan, på vilka kommissionen har stött sig, bekräftas nämligen att tillträdet till parkeringsplatsen, långt ifrån att vara till nytta endast för Valmont, var öppen för utomstående företag på grundval av överenskommelser som hade ingåtts med dessa. Således framgår, för det första, att Valmont tillät vissa företag som var verksamma inom distributions- och transportsektorn att använda infrastrukturen. För det andra hade detta tillstånd fortlöpt utan avbrott sedan år 1994, vilket var det år då Valmont installerade sig på sin mark. För det tredje kan tillståndet anses gälla utan avbrott, eftersom det omfattar kvällar och helger. För det fjärde innebär tillståndet fördelar för de berörda företagen, som inte endast gäller rätten att parkera, utan även omfattar andra rättigheter av olika slag, som till exempel rätt att lasta och lossa, rätt att göra materialupplag och rätt att lättare få tillträde till omgivande tomter som tillhör dessa företag. Tillståndet bidrar även till att skydda dessa företag mot vissa risker, såsom materialstölder och från att de lastbilar de använder kör fast. För det femte kompenserar det avsaknaden av allmän infrastruktur anpassad för parkering av påhängsvagnar och gör att, såsom kommissionen har påpekat, sådana fordon inte behöver parkeras på vägarna i Maarheeze. För det sjätte är de fördelar som ifrågasvarande företag har givits av Valmont avgiftsfria.
- 116 Likaså bekräftar innehållet i den skrivelse av den 14 maj 2001 som bifogats som bilaga 25 till svaromålet och som kommissionen vid förhandlingen förklarade vara grundvalen för dess överväganden avseende nämnda "gentlemen's agreement", att de i föregående punkt beskrivna arrangemangen hör samman med ett avtal som slutits direkt mellan Valmont och Maarheeze. Det framgår att de sistnämnda ingått och iakttagit en "gentlemen's agreement", som syftar till att säkerställa en allmän användning av parkeringsplatsen. Vidare framgår det att ett lagstadgat förbud mot att ändra den avsedda användningen av marken som parkeringsplats ger garantier för att avtalet fortlöper utan avbrott.

- 117 Tilltro skall således inte sättas till den argumentation genom vilken kommissionen, som söker ändra de skäl som har angivits i det omtvistade beslutet, har påpekat att det i verkligheten endast var några få företag som ibland använde parkeringsplatsen när Valmont inte hade något att invända mot detta, och att den slutliga bedömning som anges i det omtvistade beslutet följaktligen knappast var sträng.
- 118 Kommissionen har nämligen själv konstaterat, i skäl 21 i det omtvistade beslutet, att "andra företag också kan utnyttja" denna infrastruktur, i enlighet med en "gentlemen's agreement" mellan Valmont och Maarheeze. Såsom tidigare har konstaterats framgår det av handlingarna i målet och av parternas muntliga förklaringar att dessa överväganden inte förefaller vara felaktiga.
- 119 Förstainstansrätten godtar inte heller kommissionens argument, i vilket den på nytt tog upp den "gentlemen's agreement" som granskats i skälen 20 och 21 i det omtvistade beslutet, genom att hävda att det på sin höjd följer av skrivelsen av den 14 maj 2001, omnämnd i punkt 116 ovan, att Maarheeze genom sina befogenheter utifrån den kommunala stadsplanen utövade en "viss kontroll" över Valmonts användning av parkeringsplatsen.
- 120 I detta dokument bekräftas inte endast att Maarheeze kan garantera att de olika användningsmöjligheter avseende parkeringsplatsen som beviljats utomstående företag är beständiga och oavbrutna, utan även att dessa har sitt ursprung i ett redan befintligt avtal, såsom kommissionen själv påpekade i skäl 21 i beslutet.
- 121 Dessutom bekräftade Valmont vid förhandlingen, utan att bli motsagd på denna punkt, att det inte ensidigt kunde säga upp denna "gentlemen's agreement" som slutits med Maarheeze och som sedan dess tillämpats utan avbrott.

- 122 Det följer således såväl av det omtvistade beslutet som av handlingarna i målet att Valmont och Maarheeze har enats om, och tillämpar, ett helhetsarrangemang som innebär att den parkeringsplats som tillhör Valmont skall vara en infrastruktur som faktiskt kan användas av vissa utomstående företag, och potentiellt av andra, och att detta arrangemang dessutom säkerställs genom en bestämmelse av lagkaraktär. Det följer även att arrangemanget svarar mot konkreta problem med parkering, upplag, lastning och lossning, tillgänglighet och säkerhet, såväl i de ifrågavarande företagens som i det allmännas intresse. Det sistnämnda har för övrigt bekräftats av Valmont vid förhandlingen och inte bestridits av kommissionen.
- 123 Däremot framgår det varken av det omtvistade beslutet eller av handlingarna i övrigt, att Valmont enligt den nederländska lagstiftningen hade någon slags skyldighet att tillåta utomstående företag att på olika sätt använda Valmonts egen parkeringsplats, och detta avgiftsfritt och oavbrutet sedan den dag då marken, på vilken denna infrastruktur anlades, förvärvades. Det följer inte heller därav att marken, vid förvärvet av densamma, var belastad med någon slags nyttjanderätt eller servitut till förmån för utomstående företag.
- 124 Under dessa omständigheter har Valmont, på grundval av det avtal som det har ingått med Maarheeze avseende användningen av en tomt som det äger, ett åliggande i det allmännas intresse.

— Den rättsliga kvalificeringen av de faktiska omständigheterna

- 125 Efter att såsom beskrivits ovan ha påpekat att parkeringsplatsen inte var allmän (skäl 20 i det omtvistade beslutet), men bedömt att den var halvt allmän på grund av det avtal som ingåtts med Maarheeze och i enlighet med vilket Valmont tillät utomstående att regelbundet och avgiftsfritt använda den (skäl 21 i det omtvistade beslutet), fann kommissionen "i ljuset av [dessa omständigheter]" att hälften av den finansiering som beviljades av Maarheeze för att anlägga infrastrukturen utgjorde

normala driftskostnader (skäl 22 i det omtvistade beslutet). Kommissionen har av detta skäl bedömt att hälften av den finansiering som beviljades av Maarheeze och som faktiskt gynnade Valmont motsvarade driftskostnader som företaget normalt sett skulle ha burit och som innebar en fördel för det. Kommissionen bedömde följaktligen, underförstått men nödvändigtvis, att den andra hälften av denna finansiering i verkligheten gynnade de utomstående företagen och inte innebar någon fördel för Valmont.

- 126 Då kommissionen tillfrågades på denna punkt vid förhandlingen bekräftade den i klara ordalag att detta verkligen var innebörden av det omtvistade beslutet. Den förklarade således att "anläggandet av parkeringsplatsen utgör en fördel för Valmont, men även för andra företag, varför kommissionen anser att 50 procent av anläggningskostnaderna utgör statligt stöd".
- 127 Denna tolkning gör sig även gällande mot bakgrund av kommissionens inlagor. Denna har sålunda förklarat att "så snart [den] hade konstaterat att vissa grannföretag, på grundval av [föreliggande] gentlemen's agreement ... kunde använda [parkeringsplatsen] i fråga, kunde den inte längre med fog anse att Valmont var den enda som hade fördel" av denna infrastruktur (punkt 55 i dupliken).
- 128 Följaktligen har kommissionen, under det att den dragit slutsatsen att den andra hälften av finansieringen i fråga inte kunde kvalificeras som statligt stöd i avsaknad av fördel för Valmont, även dragit slutsatsen att den första delen av denna finansiering i sig däremot utgjorde statligt stöd.
- 129 Det skall i detta avseende erinras om att domstolen har fastställt att en statlig åtgärd inte omfattas av artikel 87.1 EG i den mån som åtgärden skall anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som de mottagande företagen har

tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster, när åtgärden i själva verket inte innebär att dessa företag gynnas ekonomiskt och således inte har som verkan att dessa företag får en mer fördelaktig konkurrensställning än konkurrerande företag (domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, REG 2003, s. I-7747, punkt 87, och av den 27 november 2003 i de förenade målen C-34/01–C-38/01, Enirisorse, REG 2003, s. I-14243, punkt 31).

- 130 För att det i ett konkret fall skall kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd, måste emellertid ett visst antal villkor vara uppfyllda (domarna i de ovan i punkt 129 nämnda målen Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkt 88, och Enirisorse, punkt 31).
- 131 För det första skall det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter skall vara klart definierade. För det andra skall de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivet och öppet sätt, på så sätt att det kan undvikas att ersättningen medför att det mottagande företaget gynnas ekonomiskt i förhållande till konkurrerande företag. För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter. För det fjärde skall, när det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande, storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är adekvat utrustat för att fullgöra den allmännyttiga tjänst som ålagts det skulle ha åsamkats vid fullgörandet av dessa skyldigheter; med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter (domen i det ovan i punkt 129 nämnda målet Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, punkterna 89–95).

- 132 I förevarande fall följer det, såsom har påpekats ovan, av kommissionens egna bedömningar, som inte är felaktiga, att Valmont har ett åliggande genom att tillåta utomstående att på olika sätt, regelbundet och avgiftsfritt, använda dess parkeringsplats, på grundval av ett avtal som ett lokalt organ ingått såväl i det allmännas som i de berörda utomståendes intresse. Det följer även av dessa bedömningar att en del av den finansiering som beviljades av det lokala organet för anläggandet av denna parkeringsplats faktiskt gynnar Valmont.
- 133 Under dessa omständigheter hade kommissionen inte rätt att omgående fastslå att denna del av finansieringen med nödvändighet var till Valmonts fördel, utan den skulle först ha undersökt, mot bakgrund av de upplysningar som den hade tillgång till, huruvida denna del av finansieringen kunde betraktas som ett faktiskt vederlag för Valmonts åliggande. Det ankom på kommissionen att i detta syfte undersöka huruvida de villkor som anges i punkterna 130 och 131 ovan var uppfyllda.
- 134 Det framgår emellertid av det omtvistade beslutet att kommissionen nöjde sig med att fastställa att denna del av finansieringen var till Valmonts fördel, och det framgår inte på något sätt att kommissionen undersökte frågan huruvida finansieringen kunde betraktas som vederlag för Valmonts åliggande.
- 135 Uppmanad vid förhandlingen att förklara sig på denna punkt, har kommissionen påstått att det var med all rätt som en del av finansieringen kvalificerades som statligt stöd i det omtvistade beslutet, eftersom beviljandet av densamma inte uttryckligen hade villkorats av att exakt angivna och tvingande tjänster skulle tillhandahållas.
- 136 Eftersom kommissionen påstår att de nödvändiga villkoren för att denna del av finansieringen inte skall anses utgöra statligt stöd inte är uppfyllda, skall det emellertid påpekas att det inte ankommer på gemenskapsdomstolen att ta kommissionens roll och att i dess ställe utföra en granskning som denna inte vid

något tillfälle utfört, eller att bedöma vilka slutsatser kommissionen skulle ha dragit av en sådan granskning.

- 137 Av vad som anförts följer att kommissionen varken i det omtvistade beslutet eller vid förhandlingen har kunnat visa att hälften av den finansiering som beviljades Valmont för att företaget skulle anlägga en parkeringsplats på sin mark skall anses utgöra statligt stöd enligt artikel 87.1 EG.
- 138 Artikel 1 i det omtvistade beslutet skall således ogiltigförklaras i den mån det däri förklaras att anläggandet av parkeringsplatsen innehåller inslag av statligt stöd, och det saknas anledning att pröva såväl återstoden av denna grund som övriga grunder som har åberopats i detta avseende. Följaktligen skall även artiklarna 2, 3 och 4 i det omtvistade beslutet ogiltigförklaras i den mån de avser anläggandet av parkeringsplatsen.
- 139 Härav följer att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 140 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Valmont har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, skall Valmonts yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) **Kommissionens beslut 2002/142/EG av den 18 juli 2001 om det stöd som Nederländerna har genomfört till förmån för Valmont Nederland BV ogiltigförklaras.**

- 2) **Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Legal

Tiili

Meij

Vilaras

Forwood

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 september 2004.

H. Jung

H. Legal

Justitiesekreterare

Ordförande